

brugets ledende Mænd i disse Spørgsmaal. Jeg tror, at Husmandsforeningerne har nok saa stor Adgang til at tale med paa Landbrugets Vegne som f. Eks. Det kongelige danske Landhusholdningsselskab, der kun er en stor Landboforening, ikke andet. Man har forekommer det mig, et vist berettiget Krav paa, at Husmændenes Repræsentanter ikke Gang paa Gang fra en vis Side skydes til Side som Mænd, der ikke repræsenterer det danske Landbrug. Ganske vist kom der jo en Lempe i Udtryksformen i Gaar, da det ærede Medlem sagde, at han vidste nok, at Husmændenes ledende Mænd og Repræsentanter havde givet disse Foranstaltninger deres Tilslutning, men der var jo ogsaa andre Organisationer, der talte mange Husmænd indenfor deres Rækker, og de sagde det modsatte. Det er ganske rigtigt, at mange Husmænd er Medlemmer af Landboforeningerne. Men jeg kan dog ikke undlade at gøre opmærksom paa, at den Virksomhed, disse Organisationer udøver som raadgivende med Hensyn til Landbrugets Interesser, er af en saadan Art, at man langt fra kan sige, at de i Almindelighed taler paa Husmændenes Vegne. Det er tværtimod en Repræsentation, der har sit Udspring fra Samfundsklasser højt oppe, ja i Almindelighed over Gaardmandsklassen. Jeg synes derfor, det er at gaa vel vidt, naar man siger, at disse Organisationers Repræsentanter alene er Landbrugets ledende Mænd.

Det ærede Medlem udtalte ogsaa, at det sikkert er anerkendt, at disse Foranstaltninger har virket overordentlig indgribende overfor Landbruget og paalagt dette større Byrder end noget andet Erhverv. Dette Udtryk kan man heller ikke anerkende som rigtigt; thi Landbruget arbejder under saa forskellige Vilkaar, at en Række af de Foranstaltninger, der er gennemførte, har virket hemmende for en Del af Landbruget med Hensyn til at drage Fordel af Situationen, medens de netop har virket overordentlig beskyttende overfor en anden Del. Det danske Landbrugs Forhold og Arbejdsvilkaar er ilt saa saa forskelligartede, at man ikke kan betragte det som Helhed og Enhed. Jeg vil ogsaa gøre opmærksom paa, at man tidt har brugt den Udtalelse her, at Maksimalprisforanstaltninger for Slagteiernes Vedkommende virkede som en særskat paa en Del af det danske Landbrug. Denne Udtalelse er urigtig. En saadan Foranstaltning virker kun som en Beskæring af Merindtægten, som er af-

hængig af mange forskellige Forhold. Den er for det første afhængig af, hvor store Chancer Krigen skaber. Jo større disse Chancer er, des større bliver Beskæringen, men des større bliver ogsaa Bruttofortjenesten. Dernæst foregaar denne Beskæring af Indtægten i Forhold til Produktionens Størrelse. Jo mere man kan producere af disse Varer, des større Beskæring foregaar der. Til Gengæld er vedkommende Producenter i Landbruget i Stand til at drage Fordel af en hel Del Foranstaltninger, der er truffet overfor Købmandsstanden og en enkelt Del af Landbostanden. Det er i det hele overmaade svært at bevise, hvor store Indgreb der er sket overfor Landbruget som Helhed. Der er saa mange Forhold at tage i Betragtning, naar man vil dømme nøgternt.

Det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss) udtalte sin Bekymring for, at hvis Afgiften efter denne Lov skulde benyttes paa den af mig antydede Maade, vilde sikkert de to Partier, der nu var enige om at give Forslaget deres Tilslutning, blive uenige om Anvendelsen. Jeg tror, det ærede Medlem kan spare sine Bekymringer. Jeg har nemlig ikke sagt, at Udbyttet af disse Foranstaltninger alene skulde komme Landbruget til gode. Jeg foreslog tværtimod en Ordning, hvorefter man, enten man boede i By eller paa Land, skulde kunne faa refunderet en Del af de Varepriser, som man havde betalt, hvad enten det nu drejede sig om Kul eller Foderstoffer, og som tyngede saa stærkt paa Grund af de høje Fragttakster. Man har sikkert ogsaa indenfor Socialdemokratiet — det har jo fundet Udtryk i Partiets Ordførers sidste Udtalelse — en levende Forstaaelse af, at det er nødvendigt at holde Flæskeproduktionen i Gang; thi ellers vil det være vanskeligt at faa Produktionen af disse Varer til at foregaa til Priser, der er overkommelige for Forbrugerne. — Jeg skal endnu en Gang opfordre til at give det foreliggende Lovforslag en velvillig Behandling.

Handelsministeren (Hassing Jørgensen): Det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Foss) fremsatte i sin Tale i Lørdags den Bemærkning, at det ikke kunde formodes, at Skibsfartens Minister kunde ønske dette Lovforslag gennemført. Da denne Misforstaaelse muligvis deles af andre, ogsaa udenfor Rigsdagens Kreds, vil jeg gerne i Dag deltage i Debatten og